

Øystre Slidre kommune
- rein naturglede!

2026 - 2029

Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet

Innhold

1. Innleiing og bakgrunn for planen	3
1.1 Klargjering av omgrep.....	4
2. Planprosess og medverking.....	5
2.1 Førebels tidsplan	6
3. Statlege og fylkeskommunale føringar	7
3.1 Lovverk.....	7
3.2 Statlege føringar og strategiar	7
3.3 Regionale og kommunale føringar og strategiar	8
3.4 Andre relevante planar	8
4. Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i andre planer i kommunen.....	9
4.1 Kommuneplanen sin samfunnsdel, 2020 – 2032	9
4.2 Oppvekstplan for Øystre Slidre kommune 2023 – 2026	10
4.3 Kommunedelplan for helse og omsorg, 2021 – 2025	11
4.4 Sti- og løypeplanen 2022-2026.....	12
5. Resultatvurdering av førre plan	13
5.1 Detaljert resultatvurdering av anleggsutbygginga 2018 – 2021	13
6. Utviklingstrekk i kommunen	14
6.1 Befolkning	14
6.2 Oppvekst og levekår	14
6.3 Helserelatert åtferd	14
6.4 Folkehelsebarometer 2023/2024	15
7. Stoda for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i kommunen	16
8. Behov for aktivitet og anlegg – innspel frå planoppstart.....	18
8.1 Idrettshall.....	18
8.2 Aktivitetspark.....	18
8.3 Aktiviserande uteareal ved skulane	18
8.4 Skiskyttaranlegg.....	19
8.5 Heilårstrasear ski/barmark	19
8.6 Frisbeegolfbane	19

9. Handlingsdel.....	20
9.1 Mål og ynskje om tiltak.....	20
9.1.1 Barn og unge	20
9.1.2 Fysisk inaktive	20
9.1.3 Menneske med nedsett funksjonsevne.....	21
9.2 Nye anlegg	22
9.2.1 Følgjande ordinære anlegg skal prioriterast i 2025-2029.....	22
9.2.2 Følgande nærmiljøanlegg skal prioriterast i 2025-2029.....	22
9.3 Drift og vedlikehald.....	23
9.4 Finansiering.....	23

1. Innleiing og bakgrunn for planen

Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2026 – 2029 er ein tematisk plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Planen skal vere eit styringsdokument for politikarar og administrasjon i kommunen, og skal vere eit verktøy for å styrke befolkninga sin fysiske aktivitet. Tilrettelegging for idrett og fysisk aktivitet er viktige tiltak for ei betre folkehelse, inkludert både fysisk og psykisk helse. Kulturdepartementet stiller krav om at kvar kommune utarbeider ein tematisk kommunedelplan for fysisk aktivitet som grunnlag for behandling av spelemidlar.

Kommunedelplanen inkluderer dagens situasjon for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i kommunen. Kommunedelplanen byggjer vidare på den eksisterande kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet for 2022 – 2025, og mykje av innhaldet vil bli vidareført. Planen har frå 2026 innlemma friluftsliv i tittelen for å synleggjere fokuset på friluftsliv.

Idrett og fysisk aktivitet engasjerer mange menneske på fritida, og betre tilrettelegging for fysisk aktivitet kan vere med på å gje god helsegevinst for fleire. Det er viktig med god planlegging slik at ein kan ta vare på desse interessene i arealforvaltninga, og få til ei fornuftig tilrettelegging og organisering av dei ulike aktivitetane. Aktivitetsnivået er stort, men det er framleis viktig å legge gode planar for å oppretthalde, skape og drive idrett og fysisk aktivitet. Kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er eit politisk dokument, og skal vere eit styrande reiskap for å oppnå kommunen sine målsetjingar på feltet.

Det er eit krav om at revisjon av planen skal skje kvart fjerde år, og den nye planen vil gjelde for perioden 2026-2029. Kommunedelplanen er utarbeidd i tråd med Kulturdepartementet si rettleiing «Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet». Kulturdepartementet set som krav at ein må ha ein godkjent kommunedelplan som omhandlar idrett og fysisk aktivitet for å kunne søke om statlege spelemidlar. Handlingsplanen skal rullerast årleg (jf. Plan- og bygningslova § 11-2 ledd 3), i samarbeid med Idrettsrådet. Innspel skal sendast årleg, innan utgangen av august.

Kommunedelplanen skal gje ei oversikt over noverande anlegg og aktivitet i kommunen, samt syne til langsiktige og kortsiktige arealbehov knytt til framtidige idretts- og aktivitetsområde. Planen inkluderer ei prioriteringsliste over utbygging dei neste fire åra, inkludert overslag over kostnader og finansiering.

1.1 Klargjering av omgrep

IDRETT: Idrett er aktivitet i form av trening eller konkurranse i den organiserte idretten.¹

FYSISK AKTIVITET: Fysisk aktivitet er eigenorganiserte trenings- og mosjonsaktivitetar, som friluftsliv og aktivitetar prega av lek.²

FRILUFTSLIV: Miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphald og fysisk aktivitet i friluft i fritida, med sikte på miljøforandring og naturoppleving. Kulturdepartementet har valt å la friluftsliv gå inn i omgrepet fysisk aktivitet.³

ORDINÆRE ANLEGG: Ordinære anlegg siktar til anlegg for organisert og eigenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Maksimal stønadsgrense varierer frå anlegg til anlegg. Informasjon om dette finn ein her: *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2024*.⁴

NÆRMILJØANLEGG: Nærmiljøanlegg er anlegg eller område utandørs tilrettelagt for eigenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg ligg som oftast i tilknytning til bu- og eller opphaldsområde. Anlegga skal vere fritt tilgjengelege og i fyrste omgang vere retta mot barn og ungdom, og dei skal ha universell utforming.

SPELEMEDEL KNYTT TIL NÆRMILJØANLEGG: Hovudregelen er at statlege spelemidlar dekker 50 prosent av totalkostnad, og her er maksimal stønadsgrense kr. 300.000. Nedre godkjende kostnadsramme er kr. 50.000, medan øvre kostnadsramme er kr. 600.000. Det kan søkast om tilskot til nærmiljøanlegg som er fritt, allment tilgjengeleg for eigenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Målgruppa er særleg barn og ungdom (6-19 år), men også lokalbefolkninga elles. Ein kan søke om tilskot til rehabilitering av nærmiljøanlegg etter nærare bestemming. Tilskot blir berre gjeve til nærmiljøanlegg der kostnadane av tilskot overstig kr. 50.000 (minimumstilskot kr. 25.000). Endringar i reglane for spelemedel kan førekomme, jamfør *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2024: For tildelinger i 2025*.

¹ Henta frå veileder om *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*, revidert 2014

² Henta frå veileder om *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*, revidert 2014

³ Henta frå veileder om *Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet*, revidert 2014

⁴ https://www.regjeringen.no/contentassets/9d31309fb57640c2a3a03c7e935457c2/v-0732-b_2024_-pdf

2. Planprosess og medverking

Kommunedelplanen er ei vidareføring av gjeldande kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Utarbeidinga av planen fylgjer plan- og bygningslova sine føringar for sakshandsaming og involvering. Planen er saman med Kommuneplanen sin samfunnsdel 2022-2029 og dei økonomisk styrande dokumenta handlings- og økonomiplan med dei årlege budsjetta, overordna og retningsgjevande for kommunal planlegging og forvaltning innanfor dette fagområdet.

Arbeidet med kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet har vore eit samarbeid mellom Øystre Slidre kommune, Øystre Slidre idrettsråd, friviljuge lag, og skulane og barnehagane i kommunen. Plangruppa har bestått av Idunn Saltnes Skjerdingsstad (arealplanleggar), Edgar Linn (leiar idrettsrådet), Kari Onstad (kultursjef) og Liv Vingdal (folkehelsekoordinator).

Medverking og forankring er sikra gjennom oppstarts- og høyringsprosessar. Oppstarten av planarbeidet har vore annonsert på heimesida til kommunen, i Avisa Valdres, gjennom sosiale media og i e-post til alle frivillige lag. Målet er at alle som ynskjer skal få høve til å kome med innspel til planen.

Friviljuge lag og foreiningar, organisasjonar, skular, barnehagar og andre vart inviterte til å kome med innspel og uttale seg til varsel om oppstart av planen. Brev med informasjon om prosessen vart sendt ut 24. mars 2025, med svarfrist 9. mai. Kommunen mottok fire (4) innspel til oppstartsvarselet innan fristen. Dei innkomne innspela vert presentert i kapittel 8, der dei er kategorisert etter tematikk.

Kommunedelplanen skal leggjast fram for komiteen for oppvekst og kultur, før den vert lagt ut til offentleg høyring over sumaren. Allmennheita, offentlege myndigheiter og friviljuge lag og foreiningar er invitert til å kome med innspel til kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Planen skal leggjast ut til offentleg ettersyn i minimum fire veker. Målet er at revidert plan blir handsama og vedteken i kommunestyret hausten 2025.

2.1 Førebels tidsplan

Ein førebels tidsplan for arbeidet med kommunedelplanen vart laga etter fyrste møte i plangruppa. Tidsplanen syner milepælar, kva som skal gjerast, vedtak og merknadar. Datoane knytt til milepælane er midlertidige og ikkje bundne, og syner til omtrentlege datoar plangruppa har ynskt å forhalde oss til. Datoane var sett i fyrste møte i plangruppa.

Milepæl	Kva skal vere gjort / gjerast	Vedtak og merknadar
24.03.25 - 28.03.25	Varsel om oppstart	Brev og info til lag og organisasjonar og på kommunen sine nettsider Kunngjering i Avisa Valdres
09.05.25	Frist for innspel	
19.05.25	Sak om oppstart av planarbeid	Komiteen for oppvekst og kultur
26.05.25	Møte i plangruppa	
18.08.25	Administrasjonen ferdig med plan	
25.08.25	Vedtak om å legge planen ut på høyring	Komiteen for oppvekst og kultur
25.08.25	KDP vert lagt ut på høyring	
20.09.25	Høyringsfrist	
07.10.25	Planen ferdig handsama frå administrasjonen	
14.10.25	Innstilling i saka om revidering av kommunedelplanen	
13.11.25	Endeleg vedtak av kommunedelplanen	Kommunestyret
17.11.25	Spelemiddelsøknadene for 2026 ferdig handsama frå administrasjonen	
27.11.25	Innstilling i saka om spelemidlar 2026	Formannskapet
18.12.25	Endeleg vedtak i sakka om spelemidlar 2026	Kommunestyret
Medio januar	Frist for oversending av spelemiddelsøknadar til fylket	

3. Statlege og fylkeskommunale føringar

Tilrettelegging for fysisk aktivitet skal varetakast i planlegging. Det er eit sentralt mål at folk skal ha høve til å kunne utøve idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Dette gjeld både idrett i regi av idrettsorganisasjonar og eigenorganisert fysisk aktivitet.

Regjeringa legg kvart fjerde år fram nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging (jf. pbl § 6-1), og i 2023 vart *Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027* lagt fram⁵. Kommunane skal følgje opp dei nasjonale forventningane i planstrategiar og planar. Kommunen skal leggje til rette for fysisk aktivitet for heile befolkninga, mellom anna ved å sikre at areal av god kvalitet vert sett av til grøntstruktur, uterom og møteplassar som kan stimulere til fysisk aktivitet, naturopplevingar og utvikling av fellesskap⁶.

Mål og rammer for den nasjonale politikken innanfor områda idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er i stor grad nedfelt i fylgjande lovar og rettleiingar:

3.1 Lovverk

- Friluftsloven, 1957, sist endra i 2025
- Kulturlova, 2007, sist endra i 2024
- Plan- og bygningsloven, 2008, sist endra i 2024
- Naturmangfoldloven, 2009, sist endra i 2025
- Folkehelseloven, 2012, sist endra i 2024
- Likestillings- og diskrimineringsloven, 2018, sist endra i 2024

3.2 Statlege føringar og strategiar

- Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftslivsområder (Miljøverndepartementet, 2013)
- Et samfunn for alle. Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020-2030 (Barne- og likestillingsdepartementet, 2018)
- Sammen om aktive liv. Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020-2029 (Helse- og omsorgsdepartementet, 2020)
- Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 (Kommunal- og distriktsdepartementet, 2023)
- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2024). *Årlige bestemmelser*.
- Meld. St. 21 (2024-2025) Folkehelsemeldinga. Helse for alle. (Helse- og omsorgsdepartementet, 2025)

⁵ *Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027*. Kommunal- og distriktsdepartementet, 2023

⁶ *Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027*. Kommunal- og distriktsdepartementet, 2023

3.3 Regionale og kommunale føringar og strategiar

- Kommuneplanen sin arealdel, 2016 – 2028, Øystre Slidre kommune (*arealdelen av kommuneplanen er under revidering*)
- Kommuneplanen sin samfunnsdel, 2020 – 2032, Øystre Slidre kommune
- Kommunedelplan for helse og omsorg, 2021 – 2025, Øystre Slidre kommune
- Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, 2022 – 2025 (gjeldande kommunedelplan)
- Sti- og løypeplan 2022 – 2026, Øystre Slidre kommune
- Oppvekstplan for Øystre Slidre kommune 2023-2026
- Kommunen sin planstrategi, 2024-2027
- Økonomiplan for 2025 – 2028, Øystre Slidre kommune

3.4 Andre relevante planar

- Idretten vil! Langtidsplan for norsk idrett 2023-2027

4. Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i andre planer i kommunen

Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er tema også i andre kommunale planer. Vidare vil dei viktigaste planane verte kort presentert, inkludert korleis dei inkluderer omsynet til desse temaa.

4.1 Kommuneplanen sin samfunnsdel, 2020 – 2032

Kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet er underlagt kommuneplanen, som er styrande for all kommunal verksemd. I kommuneplanen sin samfunnsdel 2020 – 2032 er fleire avsnitt relevante for denne planen.

Link til planen finn du [HER](#).

Visjon, verdier og satsingsområde

Visjonen til Øystre Slidre kommune er rein naturglede. Me vil arbeide for at flest mogleg skal få oppleve glede ved å vera i storslåtte landskap utan skjemmaende inngrep og ureining.

Gjennomsnittleg levealder i Noreg stig, og særleg i distriktskommunane er det høg del eldre i befolkninga. Høg levealder kan tyde på at innbyggjarane er ved god helse og at me har gode velferdsordningar.

Øystre Slidre kommune skal bidra til utvikling og vekst i heile Valdres. Me skal vera positive til samarbeid på tvers av kommunane innan tenesteområda, også innan idrett, natur og kultur.

Gode lokalsamfunn

Ved å delta i meningsfylte kultur- og fritidsaktivitetar blir livskvaliteten positivt påverka for kvart enkelt menneske. Frivillige organisasjonar, lag og foreiningar er viktige drivkrefter bak mange oppgåver utanfor det offentlege sine primæroppgåver.

Fysisk aktivitet er viktig for alle menneske og er ei god helseforsikring. Ved å bruke kroppen kan me førebygge både fysiske og psykiske skader.

Me skal leggje til rette for fysisk aktivitet ved å ha gode idretts- og nærmiljøanlegg, stigar og løyper, som fremjar aktivitet hjå alle.

Me skal vidareutvikle Furustrand som sentral møtestad, aktivitets- og friluftsområde.

Næringsutvikling og innovasjon

Me skal leggje til rette for auka aktivitet og næringsutvikling gjennom visjonen Rein naturglede.

Utbygging av hytte og reiseliv skal ta omsyn til naturkvalitetane i Øystre Slidre kommune.

Me skal sikre stabile ordningar for finansiering av fellesgode (stigar, løyper, toaletttilbod m.m.).

Me skal vera det fremste helseskapande reisemålet i landet for alle.

4.2 Oppvekstplan for Øystre Slidre kommune 2023 – 2026

Øystre Slidre kommune sin oppvekstplan er ein temaplan som skal gje langsiktige mål innanfor oppvekstfeltet. Oppvekstplanen skal varetake alle barn og unge i kommunen. Øystre Slidre skal vere ein god og trygg kommune å vekse opp i, og kommunen skal ha ein heilskapleg plan kring tilbodet til barn og unge. Oppvekstplanen er aktuell inn i arbeidet med kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Link til planen finn du [HER](#).

Kultur og fritid

Øystre Slidre kommune har gode og varierte tilbod til born og unge innan kultur, idrett og andre fritidsaktivitetar. Det er generelt god breidde i tilboda med rik tilgang til utstyr og anlegg, der det skal vere anledning for dei fleste til å finne eit tilbod dei kan vere med på.

Likevel er det ein del born og unge som ikkje tek del i organiserte fritidstilbod. Dette kan ha ulike årsakar, som økonomi, familiesituasjon, tilgjengelegheit og informasjon om dei ulike tilboda.

Kommunen ynskjer å etablere eit meir heilskapleg fritidstilbod for born og unge i kommunen, med mål om at flest mogleg ungdommar skal kunne ta del i meningsfylte miljø og aktivitetar der dei kan oppleve tilhøyrighet og meistring. Dette bør skje gjennom eit tettare samarbeid og ein meir heilskapleg organisering av tilbod og aktivitetar mellom kommunen sine aktørar i barnehagen, skulane, kulturskulen, ungdomsklubben og det frivillige kultur- og idrettslivet.

Idrett og fysisk aktivitet

Dei to idrettslaga, skyttarlaga, karategruppa m.fl. leverer gode topp- og breiddetilbod innan idrett og fysisk aktivitet, der gode eldsjeler legg ned ein stor og viktig innsats. Kommunen har mange gode anlegg, særskild innan tilboda ski og fotball.

Gymsalane på skulane er ikkje store nok til å kunne gjennomføre gode treningar i fleire av idrettsgreinene. Her ser begge idrettslaga og foreldreundersøkinga eit klart behov for ein fleirbrukshall til i kommunen.

Begge idrettslaga slit med å rekruttere foreldre og andre til frivillig arbeid i idrettslaga, som trenarar eller til styreverv. Mangel på frivillige betyr bortfall av tilbod, av deltakarar, som igjen fører til små miljø og grupper.

Idretten ynskjer at fleire tek del i deira organiserte aktivitetar, og at det vert skapt ein kultur der fleire føresette tek del i det frivillige arbeidet med å drive laga og aktiviteten.

Fysisk og psykisk helse

Fysisk aktivitet fremmer helse, gir overskot og er eit viktig og veldokumentert verkemiddel i førebygging av ulike sjukdommar. Aktivitet har også mykje å seie for barn og unge si psykiske helse, styrke sjølvbilde, auke true på eiga meistring, betre sosial tilpassing og generelt auka trivsel.

Både kommune, barnehage, skule, organisasjonar og familien har viktige roller med å legge til rette for at barn og unge får sine daglege anbefalte 60 minutt.

Ungdom i Øystre Slidre viser seg å være tilfreds med fritidsklubben og lokalar til å treffe andre ungdom, noko som kommunen har satsa på dei siste åra. Undersøkingar viser ein aukande tendens til å bli mindre aktiv i ungdomstida og aukande overvekt.

4.3 Kommunedelplan for helse og omsorg, 2021 – 2025

Kommunedelplanen for helse og omsorg definerer langsiktige mål for helse- og omsorgsarbeidet i kommunen, og følges opp av ein handlingsdel som konkretiserer prioriterte område for utvikling i planperioden. Kommunedelplanen syner mål, utviklingstrekk og utfordringar for helse og omsorg i kommunen, og gjev fleire føringar for arbeidet med folkehelsa.

Link til planen finn du [HER](#).

Folkehelse og friskliv

Folkehelse er heile befolkninga sin helsetilstand og korleis helsa fordeler seg i befolkninga. Ei god og jamt fordelt helse i befolkninga er ein føresetnad for ei bærekraftig samfunnsutvikling. Utjamning av sosiale helseforskjellar er viktig å ha fokus på.

Befolkninga si fysiske og psykiske helse er i stor grad eit resultat av oppvekstmiljø, lokalsamfunn, arbeidsliv og fritid. Helsefremjing handlar om å setja folk i stand til å meistre liva sine for å betre og ta vare på si helse og livskvalitet. Det er viktig å førebygge meir og reparere mindre.

Arbeidet i helsestasjon, skulehelseteneste og frisklivsentral skal styrkast og førebyggjande tiltak for utsette målgrupper skal ha høg prioritet i alle tenester/avdelingar.

Den enkelte har eit ansvar for eige helse og står ansvarleg for sine val. I Øystre Slidre finst det ei rekke tilbod, både kommunale tilbod og i regi av lag og organisasjonar, som bidreg til sosialt samvær, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Informasjonen presentert i lista under er henta frå gjeldande *Kommunedelplanen for helse og omsorg*.

Visste du at:	❖ Antal eldre som er ressurssterke og friske og oppnår ein høg levealder er aukande. Likevel brukar ein av fem personar over 70 år meir enn ti ulike legemiddel samtidig. ❖ Det vart etablert utstyrssentral i 2017 som tilbyr gratis utlån av om lag 800 sports- og friluftstikklar.
Dette ynskjer vi:	❖ Øystre Slidre skal tenke folkehelse i «alt vi gjer». ❖ Folkehelse skal vera eit sektorovergripande ansvar og innbyggjarane skal oppleve at dei bur i ein kommune som har fokus på helsefremjande arbeid og folkehelse. ❖ Øystre Slidre kommune skal tilby oppfølging og meistringstiltak for inaktive barn og unge, personar med kroniske lidingar og eldre som bur i eigen heim. ❖ Alle under 30 år skal vera i arbeid, utdanning eller aktivitet.
Slik gjer vi det:	❖ Sikrar koordinering av folkehelsearbeidet på tvers av tenesteområde. ❖ Fører vidare/startar trivselstiltak på alle skular for å førebygge psykisk helse. ❖ Vidareutviklar helsestasjonen, skulehelsetenesta og frisklivssentralen.

4.4 Sti- og løypeplanen 2022-2026

Sti- og løypeplanen for 2022-2026 er ein temaplan for stiar og løyper i kommunen, og seier noko om ynskjeleg utvikling av ferdselsårer og forvaltning av dei. Planen er relevant særleg inn mot temaet friluftsliv.

Link til planen finn du [HER](#).

Stinett

Det er mange stiar i kommunen, både opparbeida av beitedyr og folk. Kommunen har inngått eit samarbeid med prosjektet «Friluftslivets ferdselsårer» der DNT Valdres er bidragsyter. I dette prosjektet legg ein opp til å ta ut nokre mindre stiar i kart, få inn større stiar som ikkje ligg der, og merke desse på ein berekraftig måte, sjå handlingsplanen.

I utbyggingsområde, og spesielt på Beitostølen, er det viktig å ta vare på grøne korridorar for å kunne komme seg på tur direkte ut frå sentrum.

Nærturar og nærtuområde

Det er viktig med gode turtilbod i nærområda til folk, både fastbuande og deltidsinnbyggjarar. Ei satsing på nærturar er viktig for å kunne ivareta det lokale engasjementet og friluftsliv i nærtuområda. Ved å nytte eksisterande, velprøvde digitale løysingar vil vi nå ut med info om merka nærturar, eksempelvis ut.no.

5. Resultatvurdering av førre plan

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Øystre Slidre kommune 2022 – 2025 vart vedteken i kommunestyret 04.11.2021. Handlingsdelen i dokumentet vart sist rullert og vedteken i kommunestyret 19.12.2024.

Planen har fungert som styringsdokument for sakshandsaming i høve anleggsdelen. Fleire av tiltaka frå førre periode er realiserte. Detaljert resultatvurdering for anleggsutbygginga er gjennomgått i vedlegg 2.

Målsetjinga har vore å satse spesielt på å leggje til rette for eit mangfaldig aktivitetstilbod for barn og unge, mellom anna ved å bygge anlegg som er tilrettelagt for uorganisert/eigenorganisert aktivitet. Det er gjennomført og sett i gang fleire tiltak retta mot desse måla. Det har også vore prioritert å leggje til rette for utvikling av Beitostølen stadion som arena for store meisterskap. Under følgjer ei detaljert vurdering av delmåla frå førre planperiode.

5.1 Detaljert resultatvurdering av anleggsutbygginga 2018 – 2021

Det er fullført ni (9) prosjekt i perioden. Det har blitt utbetalt kr. 5.536.700 i spelemiddel frå fylket. To prosjekt fekk innvilga søknad om spelemiddel, men valde å trekke søknaden då tiltaket ikkje vart gjennomført.

Ordinære anlegg

Anlegg	Eigar	Status	Spelemiddel frå fylket
Dagsturhytte, Furustrand	Øystre Slidre kommune	Fullført	431.000
Turveg, Furustrand	Øystre Slidre kommune	Fullført	600.000
ØSUS svømmehall	Øystre Slidre kommune	Fullført	1.587.000
Rjupetjednet trillestig	Øystre Slidre kommune	Fullført	305.000
Beitostølen Trail Arena	Øystre Slidre kommune	Fullført	1.000.000
Beitostølen rulleskiløype	Øystre Slidre idrettslag	Fullført	700.000

Nærmiljøanlegg

Anlegg	Eigar	Status	Spelemiddel frå fylket
Beitostølen frisbeegolf	Øystre Slidre idrettslag	Fullført	166.000
Beitostølen sykkelpark	Øystre Slidre idrettslag	Fullført	120.000
Rogne sykkelpark	Rogne idrettslag	Prosjektet er trekt	300.000
Rogne sykkelløype	Rogne idrettslag	Prosjektet er trekt	105.000
Klyppemyrhaugen ballslette	Øystre Slidre kommune	Fullført	458.000

6. Utviklingstrekk i kommunen

6.1 Befolkning

Øystre Slidre har positiv befolkningsvekst, og 1.kvartal i 2025 viser at kommunen har 3322 innbyggjarar. Talet på eldre er aukande, som resulterer i at det i framtida vil vere færre innbyggjarar i arbeidsdyktig alder. Talet på innvandrarar har auka sidan 2020, medan fødselstala er noko varierende, men det kan sjå ut som dei er litt synkande.

6.2 Oppvekst og levekår

Talet på born med foreldre på sosialhjelp er aukande i kommunen, og samanlikna med heile landet er det fleire familiar med born i alderen 0-17 år som leiger bustad. Blant tiandeklassingane i Øystre Slidre seier kring 70 % at dei trivst på skulen.

Ungdataundersøkinga og sesjonskartlegging viser at ein høgare del ungdomar er misnøgde med liva sine, trenar sjeldan og har høg førekomst av overvekt. Dette peikar på behovet for å styrkje innsatsen for å fremje helsebevisstheit og ansvar for eiga helse tidleg i livet.

6.3 Helserelatert åtferd

Overvekt og fedme er ei aukande utfordring målt med vekt blant gravide og blant deltakar på sesjon. Samtidig er det fleire enn før frå Øystre Slidre som på sesjon rapporterer om lite trening.

6.4 Folkehelsebarometer 2023/2024

Folkehelsebarometera frå FHI (1) for 2023 (tabell 1) og 2024 (tabell 2) viser at Øystre Slidre kommune ligg signifikant betre enn landsgjennomsnittet når det gjeld dei grøne punkta, og signifikant dårlegare enn landet elles på dei raude:

- Vedvarande låginntekt
 - Unge som står utanfor arbeid, utdanning og opplæring
 - Born som bur trangt
 - Luftkvalitet
 - Unge som er nøgde med sosiale møteplassar
 - Psykiske symptom i befolkninga
 - Kvalitet på drikkevatn (2023)
 - Stønad til livsopphald
 - Gjeld større enn tre gonger inntekt
-
- Innbyggjarar eldre enn 45 år som leiger bustad
 - Ungdom som trener sjeldnare enn vekentleg
 - Ungdom med overvekt eller fedme
 - Antibiotikabruk
 - Kvalitet på drikkevatn (2024)
 - Muskel og skjelett
 - Valdeltaking

7. Stoda for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i kommunen

På nettsida til [Øystre Slidre foreningsportal](#) finn ein informasjon om aktivitet i lag og foreiningar.

I tillegg finst kommersielle tilbod som: (denne lista kan vere ufullstendig)

- Beitostølen Helsesportsenter har offentleg bading to dagar i veka
- Beitostølen Radisson SAS – svømmehall og treningsstudio er ope for publikum heile året
- Feel24 Beitostølen – treningssenter
- Myhre Gård i Skammestein har ridesenter og innandørs ridehall
- Beitostølen Skiheiser AS har fleire slalåmbakkar på Beitostølen og i Raudalen
- Grønolen fjellgard – fjellguiden
- Beito Aktiv – klatring, juvvandring, rafting og skiskule
- Jotunheimen Mountaineering – fjellføring
- Bike Beitostølen – fjellsykling
- Beito husky tours – hundekøying
- Yoga- og dansetilbod i Beito
- Vannaerobic på Beitostølen

Tilrettelegging for uorganisert aktivitet

I tillegg til det organiserte tilbodet har kommunen ei rekke velforeiningar og grendelag som legg til rette for fysisk aktivitet i nærmiljøet: Krøsshaugen Vel, Høvshaugen Vel, Solhauglie Vel, Moane Vel, Løkjiskogen Vel, Volbu grendelag, Heggnes Vel, Midtre Hegge og Dale grendelag, Stølsie vel og fleire hyttevel.

Nærmiljøanlegga knytt til skular og barnehagar opnar for aktivitet året rundt, både i og utanfor skuletida.

Både Øystre Slidre fjellstyre og fleire grunneigarlag har lagt til rette for jakt og fiske, både med kortsal og med fysisk tilrettelegging for fiske. Fjellstyret har også arbeidd aktivt med tilrettelegging for friluftsliv i statsålmeningen. Det kan nemnast tiltak som å sette opp gapahukar, ha opne buar, merke turstigar, bygge bruer, leggje til rette for fiske, lage badeplassar og rasteplassar.

Fjellstafetten er eit samarbeid mellom kommunen, fjellstyret og idrettslaga der kommunen legg til rette for 12 turmål kvar sumar med merking, skilting og konkurransar. Dei siste åra har deltakinga på Fjellstafetten gått ned.

Gjennom prosjektet Friluftslivets Ferdselsårer er det merka og digitalisert om lag 30 turmål som er registrert på nettsida Ut.no.

Om sumaren er det mogleg med bading og vassaktivitetar på Furustrand, eit kommunalt nærmiljøanlegg med sandstrand, stupetårn, grasmatte og sandvolleyballbane, båtbyggje, kanobryggje og dagsturhytte. Utstyrssentralen har utlån av kanoar, kajakkar, supbrett m.m. på Furustrand i heile skuleferien.

Det svært gode skiløypetilbodet i kommunen er også resultatet av innsatsen frå mange frivillige i løypelaga: Beitostølen løypeforening, Yddin og Javnlie løypelag og Melladn turløyper.

Frisklivsretteleiarer stimulerer innbyggjarane til sunne levevanar gjennom trimtilbod og kosthaldsretteleing.

Utstyrssentralen i Vindevegen har rikeleg av sports- og friluftsutstyr som blir lånt ut heile året.

Foreningsportalen er innført og ligg lett tilgjengeleg på kommunen sine heimesider, og er ei nettside Kommunen, aktive lag og foreningar legg sjølv ut informasjon på denne portalen om sine aktivitetar og arrangement.

8. Behov for aktivitet og anlegg – innspel frå planoppstart

Innspela som kom inn i samband med varsel om planoppstart synte overordna behov for aktivitet og anlegg, inkludert opprusting av eksisterande anlegg i kommunen. Det er behov for betre tilrettelegging av gangveggar i kommunen. Eit retta fokus mot gåande og syklande kan gjere det meir attraktivt å vere i aktivitet i kvardagen, og kan leggje til rette for meir kvardagsaktivitet i befolkninga.

Innspela er kategorisert etter tema og kva type aktivitet som vert etterspurt.

8.1 Idrettshall

Det er behov for eit godt idrettsanlegg. Hallen på Beitostølen er mykje i bruk, og ikkje alltid ledig for utleige. Gymsalane på skulane er mykje brukt, og blir ofte for små og lite eigna for den type aktivitet som er ynskjeleg. Ein idrettshall midt i bygda vil gje stor idrettsglede og kan vere eit samlingspunkt både for barn og vaksne. Idrett og positive arenaer vil vere viktige for ungdomane våre og kan bidra til meir aktivitet, betre psykisk helse, trivsel og glede. Det vil demme opp for utestenging, mobbing og anna ubehag. Ein idrettshall kan og vere arena for å dra andre type arrangement til bygda.

8.2 Aktivitetspark

Volbu grendelag vil ruste opp leikeplass og fotballbane ved grendehuset i bygda. Dei vil ha gapahuk, noko som kan fungere både som scene og amfi, flyttbar bålpanne, med skiløype gjennom på vinterstid. Leikeplassen like ved treng oppgradering av aktivitetsapparat for både liten og stor.

På Furustrand er det ynskje om aktivitetspark tilrettelagt også for små barn. Det kan vere enkle krabbe-/klatrestativ, husker, sandkasse og balanseutfordringar. Ei satsing og ein møteplass for dei aller yngste ville vore kjærkome.

8.3 Aktiviserande uteareal ved skulane

ØSUS vil gjerne ruste opp uteområdet. Her er det planer om rehabilitering av sandvolleyballbane, sykkelstig, ballbinge, basketanlegg, gapahuk, trimpark og klatrevegg. På Rogne skule er det ynskje om ein skuleplass som innbyr til aktivitet. Gode uteområde ved skulane kan brukast i skuletid, friminutt, ved gym/aktivitetstimar og på helg/kveldstid. Slik det er no så reiser mange småbarnsfamiliar til nabokommunane for gode klatrestativ, og dei ynskjer eit likeverdig tilbod her i kommunen. Leikeapparat er ei god investering i folkehelse. Forsking syner at om ein er fysisk aktiv som barn, er det sannsynleg at ein er meir aktiv som vaksen. Folkehelseprofilen syner at vi har alt for mange fysisk inaktive i vår kommune.

8.4 Skiskyttaranlegg

Beitostølen stadion og Beitostølen løypeforeining spelar inn oppgradering av eksisterande skiskyttaranlegg med 30 skiver, noko som vil inkludere installasjon av bly-fangarar. Dette vil møte dagens C-lisenskrav og vil oppgradera anlegget med omsyn til nye krav.

8.5 Heilårstrasear ski/barmark

Prosjekt for å forbetre tilgjengelegheita i eksisterande tur- og løypenett ved Beitostølen stadion, gjennom grusing og hellingstilpassing, nye stigar, tilgang til aktivitetsområde og sikringstiltak. To nye heilårstrasear, tilpassa barn, unge og parautøvarar. Løypene skal utformast universelt i samarbeid med Beitostølen Helsesportsenter og INKLU.

8.6 Frisbeegolfbane

Etablering av ny 6-kurvers frisbeegolfbane i flatt og tilgjengeleg terreng, tilpassa rullestolbrukarar, barnevogn og nybegynnarar, ope heile året. Trillesti frå Beitostølen og ned mot stadion og Abbotjern, som vil gje ein trase for barnevogner, rullestol og gåande i lett terreng.

9. Handlingsdel

Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet skal ha ein handlingsdel som seier korleis planen skal følgjast opp dei fire neste åra. Revisjon av heile planen skal gjennomførast kvar planperiode, altså kvart 4.år. Handlingsdelen skal rullerast årleg, og syne framdrift og satsing på dei aktuelle tiltak og prosjekta i planen.

9.1 Mål og ynskje om tiltak

Overordna mål for planperioden er *fysisk aktivitet for alle*. Kommunen si viktigaste oppgåve er å gje alle innbyggjarane høve til å drive fysisk aktivitet og friluftsliv ut frå egne forutsetningar.

Hovudmålgruppene er barn og unge, fysisk inaktive og menneske med nedsett funksjonsevne. Lågterskeltilbod og aktivitet som vender seg mot den inaktive delen av befolkninga skal prioriterast. Målet er at kommunen skal tilby eit variert og godt aktivitetstilbod til heile befolkninga.

9.1.1 Barn og unge

Grunnlaget for gode vanar og unges fritidsinteresser blir lagt i tidleg skulealder. Difor er det ekstra viktig at kommunen legg godt til rette for friluftsliv og fysisk aktivitet for barn og unge.

Ynskje om tiltak:

- Fysisk aktivitet på timeplanen i grunnskule, barnehage og SFO.
- Bygge nye og vedlikehalde nærmiljøanlegga ved skulane.
- Stimulere barn og unge til å bruke nærmiljøanlegga ved skule/barnehage både i friminutt og på fritida.
- Lag og foreiningar som tilbyr aktivitet for barn og unge skal prioriterast ved tildeling av tilskot.
- Kommunen skal oppfordre lag og foreiningar til å ha eit mangfald av aktivitetstilbod for barn og unge, der også dei uorganiserte blir teke vare på.
- Lag og foreiningar betaler ingen leige av kommunale gymsalar.
- Gang- og sykkelveg langs heile FV 51 slik at alle barn kan sykle trygt til skulen.
- Kommunen skal tilby enkelt friluftsliv gjennom turkonkurransar og enkeltarrangement.
- Utstyrssentral
- Foreningsportalen, oppretthalde og vidareføre

9.1.2 Fysisk inaktive

Mange barn og unge sluttar med organisert trening i tenåra. Lågterskelaktivitet med trygge rammer der fellesskap og trivsel blir særleg vektlagt, kan bidra til at fleire ynskjer å vera fysisk aktive.

Ynskje om tiltak:

- Trimtilbod i regi av friskliv- og frivilligsentralen skal oppretthaldast og utviklast.
- Skulane motiverer inaktive barn og unge til å bli med på minst ein fysisk fritidsaktivitet i veka.
- Opprette aktivitetskoordinator i kommunen som har særleg ansvar for dette.
- Folkehelsekoordinator og frisklivsrettleiar stimulerer inaktive i alle aldrar til å delta i trimgrupper og turkarusellar (Fjellstafetten, Kremtoppar, m.m)
- Stimulere lag og foreiningar til å leggje til rette for lågterskelaktivitet, gjerne på tvers av generasjonar.

9.1.3 Menneske med nedsett funksjonsevne

Kommunen vil arbeide målretta for at alle, uavhengig av funksjonsevne, skal kunne delta i aktivitetar og oppleve friluftslivet gjennom universell utforming, god tilrettelegging og tett samarbeid med brukarar og lokale aktørar.

Ei av dei største barrierane for lik deltaking er manglande fysisk tilrettelegging. Difor skal nye tiltak planleggjast og gjennomførast med universell utforming som hovudregel, slik at dei kan nyttast av alle på lik line utan behov for seinare tilpassingar. Der full universell utforming ikkje er mogleg, skal det gjerast rimelege tilpassingar. Like viktig er det å ta tak i andre kjende barrierar, som manglande informasjon eller utydeleg merking. Tilgjengeleg og brukartilpassa informasjon – både digitalt og fysisk, gjennom skilting og merking i terrenget – skal gjere det enkelt for alle å finne fram til gode tilbod.

Kommunen skal ha eit heilskapleg blikk på tilrettelegging, slik at mangfaldet av aktivitetstilbod – turstiar, sykkeløyper, skiløyper, badeplassar, fiskeplassar og idrettsanlegg – inngår i ei samanhengande «tilgjengelighetsskjede». Dette inneber at informasjon, parkering, toalett og sjølv aktivitetsområdet skal fungere godt for alle. Det skal leggjast særleg vekt på å etablere universelt utforma utedoar, sanitæranlegg og parkeringsplassar nær sentrale opplevingspunkt.

Arbeidet skal skje i tett samhandling mellom kommunen, frivilligheita, næringslivet, forskings- og utviklingsmiljø (særleg Beitostølen Helsesportsenter) og ikkje minst brukarane sjølv. Brukarinvolvering er avgjerande for å sikre at løysingane dekkjer reelle behov og bidreg til auka deltaking og fellesskap.

Kommunen arbeider strategisk med kartlegging, prioritering og planlegging for eit tilrettelagt friluftsliv.

Tiltak:

- Tilrettelegging av skiløyper, tur- og sykkelstiar i samarbeid med løypelag og andre lokale aktørar. Døme på tiltak er å utbetre helling og stigningsgrad, samt betre dekke der det er mogleg.
- Forbetre tilrettelegginga ved eksisterande badeplassar, fiskeområde, møteplassar og friareal, som til dømes Furustrand eller Garli. Tiltak kan vere tilgjengelege kvileplassar, gapahukar og bål plassar.

- Tilrettelegging av idrettsanlegg og arenaer, som Beitostølen Stadion, for universell bruk.
- Etablering av universelt utforma utedoar, sanitæranlegg og parkeringsplassar i umiddelbar nærleik til opplevingspunkt.
- Tilgang på aktivitetshjelpemiddel via utstyrssentralen.
- **God skilting, merking og informasjon.**
- **Digital informasjon på kommunen sine og samarbeidspartnarar sine nettsider og kanalar.**

Målet er å skape eit inkluderande lokalsamfunn der alle, uavhengig av funksjonsevne, kan delta aktivt, oppleve naturen og ta del i fellesskapet.

9.2 Nye anlegg

9.2.1 Følgjande ordinære anlegg skal prioriterast i 2025-2029

Eigar / utbygger	Anlegg	Stad	Total kostnad	Kan søke om	Søkeår	Søknads-status
Beitostølen Stadion ØSIL	Oppgradering skiskytteranlegg	Beitostølen	1 000 000	330 000	2026	ny
Beitostølen løypeforening	turveger	Beitostølen	1 000 000	500 000	2026	Ny
Rogne idrettslag	Etablere lysløype rundt fotballbanen	Rogne				
RIL	Padlertennis utendørs	Rogne	200 000	300 000	2027	Ny
RIL	Padlertennis innendørs	Rogne	?	300 000	2027	ny
RIL	Lager-garderober kiosk	Rogne	330 000		2028	Ny
RIL	Sykkelbane / Pumptrack	Rogne	?	300 000	2029	Ny
Øystre Slidre kommune	Aktivitetspark ØSUS	ØSUS			2026	Ny

9.2.2 Følgande nærmiljøanlegg skal prioriterast i 2025-2029

Eigar / utbygger	Anlegg	Stad	Total kostnad	Kan søke om	Søkeår	Søknads-status
Beitostølen Stadion ØSIL	Løyper som passer alle	Beitostølen	600 000	300 000	2026	Ny

Beitostølen Stadion ØSIL	Frisbeegolfbane	Beitostølen	250 000	125 000	2027	Ny
Beitostølen stadion og løypeforening	Trillesti	Beitostølen, Abbotjern	350 000	175 000	2028	ny
RIL	Diskgolf-frisbee-golf	Rogne skule	148 000	74 000	2027	Ny
RIL	Skileik – tilpassing av terreng	Rogne skule	600 000	300 000	2027	Ny
RIL	Tuftepark-utendørs installasjon	Rogne skule	500 000	250 000	2028	Ny
Øystre Slidre kommune	Ballslette aktivitetspark	Heranglie bustadfelt	1 500 000	300 000	2028	Ny
Øystre Slidre kommune	Leikeapparater	Furustrand	1 500 000	0	2029	ny
Øystre Slidre kommune Rogne skule	Leikeapparat	Rogne skule	1 500 000	0	2029	ny
Volbu grendeleg	Gapahuk	Volbu grendehus	400 000	200 000	2026	Ny
Volbu grendelag	Ballbinge	Volbu grendehus	300 000	150 000	2026	Ny
Volbu grendelag	Leikeplass	Volbu grendehus	400 000	0	2027	Ny
ØSIL Beitostølen Stadion	HC-parkering og rullestolrampe på stadion	Beitostølen stadion	400 000	200 000	2027	Ny
ØSIL Beitostølen Stadion	Dørøpnar, ramper, skilt	Idrettens hus	500 000	250 000	2027	Ny
Beitostølen løypeforening	Utbetre sykkelsti med møteplassar og breidde	Garli	200 000	100 000	2028	Ny
Øystre Slidre kommune	Trillesti og skiløypetrasé	Grønn 1 Beitostølen				Ny
Øystre Slidre kommune	Fleirbrukstrasé	Garli-BHSS				Ny

9.3 Drift og vedlikehald

Det er anleggseigar/utbyggjar som er ansvarleg for drift og vedlikehald av anlegga.

9.4 Finansiering

Kommunar, lag og organisasjonar kan søkje spelemiddel hjå Kultur- og likestillingsdepartementet. Søknaden skal gå via kommunen og fylket, og vera med i rulleringa av kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet.